

ROMSKÁ OSTRAVA

Historie romských komunit v Ostravě se píše od padesátých let 20. století. Hromadný příchod romských přistěhovalců se odvíjel od politiky komunistických ideologů – vzhledem ke všeobecné pracovní povinnosti se sice postupně zlepšovala jejich celková životní úroveň, ale za cenu chaotických, násilných pokusů o jejich bezvýhradnou asimilaci s majoritou (zákaz kočovného způsobu života, likvidace osad, vznik tzv. zvláštních škol). Romové byli stěhováni do uvolňovaných a záhy přeplněných bytů v hornických koloniích, později i v panelácích – moderní byty je ale nikdo neučil používat, často je devastovali.

Většina z nich se nestala „nadšenými budovateli socialismu“, nechápala nutnost vzdělávání, jejich děti nevládaly běžnou školní docházku a odcházely do manuálních profesí, které zaručovaly poměrně vysoké mzdy. Emancipovala se jen úzká vrstva úspěšných, i jejich integrační pokusy na konci šedesátých let (ostravští se zúčastnili například vzniku Společenství Cikánů-Romů) byly v letech tzv. normalizace odmítnuty.

Po roce 1989 byli sice Romové uznáni za plnoprávnou etnickou skupinu s účastí ve veřejném životě, ale většina z nich se ocitla bez práce v šedé ekonomice, prohloubily se rozpory s majoritní společností. Velká část ostravských Romů se stala obyvateli „vyloučených lokalit“ a propadala se do nejnižších společenských vrstev, odkázaných na sociální podporu. Pokusy o jejich integraci tak zůstávaly i v Ostravě na neziskových organizacích a dobrovolných akcích, z nichž nejvýznamnější uvádíme v této skládáče.

Nota z.s.
OSTRAVSKÁ

1 OSTRAVSKÁ NOTA PŘÍVOZ, NÁMĚSTÍ SVATOPLUKA ČECHA 1

Romský spolek Ostravská nota působí v Přívoze od roku 2021 a zaměřuje se na zlepšení soužití mezi většinovou společností a romskou menšinou. Pořádá kulturní a vzdělávací akce, včetně literárního klubu Notička pro děti, který vede romská autorka Květoslava Podhradská. Spolek také provozuje knihovnu s romskou literaturou a hudební studio RMF Evolution Records, zaměřené na produkci romských kapel a podporu mladých umělců. Organizuje rovněž akci Ostravate genas Romanes / V Ostravě čteme romsky, která je součástí oslav Mezinárodního dne Romů.

49.8442647N, 18.3463861E

OSTRAVA!!!

vydavatel
Fiducia / klubfiducia.cz

partneři
Za krásnou Ostravu
Archiv města Ostravy
Ostravainfo!!!

za finanční podpory
Statutární město Ostrava
Ministerstvo kultury ČR
Nadace české architektury
MUDr. David Feltl

databáze soch / ostravskesochy.cz
databáze památek / ostravskepamatky.cz

redakce / Iлона Rozehnalová, Martina Němcová
texty / Nina Pavelčíková,
Ostravská nota, Iлона Rozehnalová
grafická úprava / Kristína Pupáková
fotografie / Roman Polášek

www.ostravskestecky.cz 2024 © Fiducia

2 MILAN BINDATSCH A PŘÍVOZSKÁ KNIHOVNA PŘÍVOZ, NÁMĚSTÍ SVATOPLUKA ČECHA 7

V přívozské knihovně působí oceňovaný romský asistent a spisovatel Milan Bindatsch, který již mnoho let pracuje i na základní škole Ibsenova 36 jako asistent pedagoga a terénní pracovník v sociálně vyloučených lokalitách. Vede školní taneční soubor Luluďori (Květinka), v knihovně se stará o kroužek Romanipen, kde si s dětmi povídá o romských tradicích a jazyku. Kroužek navštěvují děti z romské i majoritní komunity. Díky velkému zájmu se zapojilo i 10 knihovnic, které se naučily romské tradice a jazyk – spolupráce knihovny a školy umožňuje dětem mj. účastnit se soutěže Romano suno, kde pravidelně dosahují úspěchů.

49.8306922N,
18.3245011E

3 CÍRKEVNÍ ZÁKLADNÍ ŠKOLA PŘEMYSLA PITTRA A SPOLEČNĚ-JEKHETANE PŘÍVOZ, JUNGMANNOVA 3

Jde o první ostravskou školu, která se od 90. let zaměřovala na projekty pro romské děti a jejich rodiče, například zavedení romských asistentů. Postupně rozšířila svou péči na všechny žáky bez ohledu na etnický původ. Výtvarnou výchovu zde dlouhodobě vyučuje významná česká malířka Hana Puchová, jejíž velkoformátové malby zdobí chodby školy. Zakladatelka školy Helena Balabánová po svém odvolání iniciovala vznik neziskové organizace Společně-Jekhetane, která se v ulici U Tiskárny nadále věnuje romským dětem a dospělým, pořádá vzdělávací a výchovné programy a patří mezi zásadní ostravské organizace svého druhu.

49.8298853N, 18.3174122E

4 VESNIČKA SOUŽITÍ A VZÁJEMNÉ SOUŽITÍ MUGLINOV, BETONÁŘSKÁ ULICE

Lokalita, kde spolu žijí romské, neromské i smíšené rodiny, byla vybudována v letech 2000–2002 za podpory Charity České republiky a aktivistů zaměřených na integraci Romů. I přes různé problémy, které zažila, stále slouží jako nízkoprahové středisko asistenčních sociálních služeb. Na jejím vzniku se výrazně podílela nezisková organizace Vzájemné soužití, kterou po povodních v roce 1997 založil indický učitel Kumar Vishwanathan. Organizace postupně rozšířila své aktivity na všestrannou pomoc a projekty pro integraci Romů.

49.8263603N, 18.2564644E

ROMSKÁ OSTRAVA

5 DON BOSCO, SALESIÁNSKÁ ORATOŘ VÍTKOVICE, VÍTKOVICKÁ 28

Salesiánská oratoř Don Bosco se od obnovení činnosti v 90. letech zaměřuje především na inkluzivní vzdělávání a výchovu romské mládeže. Dosáhla řady úspěchů v oblasti doučování, sportovních a volnočasových aktivit, vedení zájmových kroužků a organizace příměstských táborů.

49.8173319N, 18.2348083E

6 ROMAŇI KEREKA – ROMSKÁ KNIHOVNA VE VÍTKOVICÍCH VÍTKOVICE, KUTUZOVOVA 14

V roce 2006 byl v této knihovně zahájen projekt Romaňi Kereka – Romský kruh, díky němuž zde vznikla první veřejná knihovna zaměřená na romskou komunitu. Velká pozornost je tu věnována dětským, ale i dospělým čtenářům z řad Romů. Prostřednictvím besed a výstav knihovna seznamuje veřejnost s úspěchy i výzvami integrace romské menšiny.

49.8009072N, 18.2696381E

